

Važnost godišnjega izvješća mirovinske blagajne

Zaposlenici koji uredno uplaćuju propisane doprinose u mirovinsku blagajnu (Pensionskasse), u prvoj polovici godine redovito primaju i godišnja izvješća od njih. Ako to nije slučaj, zaposlenici trebaju sami zatražiti to izvješće od mirovinske blagajne. U ovom prilogu ćemo pokušat pojasniti najvažnije točke i pojmove koji se susreću u spomenutom izvješću.

U prvomu dijelu izvješća navode se osobni podatci osiguranika, njegovo bračno stanje, ime tvrtke u kojoj radi, datum sklapanja radnoga ugovora kao i datum odlaska u starosnu mirovinu.

U drugomu dijelu spomenutoga izvješća navode se podatci o osiguranikovo godišnjoj bruto zaradi (Brutto Jahreslohn) i visini osigurane godišnje zarade (Versichertes Jahreslohn). Ovdje je važno istaknuti da se doprinosi za mirovinsku blagajnu oduzimaju od osigurane godišnje plaće, koja se izračunava tako da se od godišnje brutozarade odbija tzv. **koordinacijski dio**, koji za 2022 godinu iznosi Fr. 25'095.- Tako će primjerice, kod bruto zarade od Fr. 60'000.- godišnja osigurana plaća iznositi Fr.34'905.- Obvezno su osigurani svi zaposlenici koji kod jednoga poslodavca zarađuju više od Fr. 21' 510.- godišnje.

U trećemu dijelu izvješća navodi se ukupna ušteđevina zaposlenika kod mirovinske blagajne do datuma navednog u izvješću (**Austrittleistung**). To je iznos koji se prigodom zaposlenikova odlaska iz tvrtke u cijelosti prebacuje na blagajnu novoga poslodavca, ili na tzv. Freizügigkeitskonto ukoliko netko nema novoga poslodavca. Ako zaposlenici zarađuju više od Fr.86'040.- godišnje, osigurani su, uz minimalno i obvezno osiguranje i dodatno. U godišnjem izvješću mirovinske blagajne mora biti izrijekom navedeno što je obvezni minimalni, a što dodatni udio. Uz obvezni udio u izvješću stoji „BVG“ Ovo je posebno važno za pojedica koji trajno napušta Švicarsku i seli se u neku EU državu a još ne ispunjava uvjete za odlazak u mirovinu. On u tom slučaju ne može podići tzv. obvezni udio (BVG), nego samo dodatni, prekoobvezni udio, koji je, u pravilu, daleko manji ako ga zaposlenik uopće ima.

Pri odlasku u državu koja nije članica EU, može se podići cjelokupna ušteđevina. U ovom dijelu mirovinske blagajne često navode i koliki će biti ukupni iznos ušteđevine odlaskom u redovitu starosnu mirovinu, u koju muškarci idu s navršenih 65, a žene s navršenih 64 godine starosti. Nerijetko su navedena dva iznosa ušteđevine – jedan s obračunatom kamatom a drugi bez toga obračuna. I ovdje se, dakako, radi samo o približnoj procjeni, jer iznos s obračunatom kamatom može varirati ovisno o pojedinoj mirovinskoj blagajni i visini kamata utvrđenih njezinim pravilnikom.

U četvrtomu dijelu navodi se procjenjeni iznos redovite starosne mirovine (Altersrente) kao i cjelokupan iznos ušteđevine (Altersguthaben). Umirovljenik pri odlasku u mirovinu u većini mirovinskih blagajni može birati hoće li uzeti ušteđevinu u obliku mirovine ili kao jednokratnu isplatu ili pak kombinirano, pola u obliku mirovine, a pola u obliku jednokratne isplate. Koje mogućnosti postoje treba temeljito provjeriti u pravilnicima samih blagajna. U izvješću stoji i dali se može ići u prijevremenu starosnu mirovinu. Ako u izvješću stoji „in Alter 59“ i uz to je naveden novčani iznos, to znači da se u toj mirovinskoj blagajni može ići u mirovinu s navršenih 59 godina s iznosom koji je tamo naveden. U izvješću su često navode sve godine do 65. s iznosima mirovine i sveukupne ušteđevine. Sve su to, dakako, samo provizorne procjene, jer se precizni izračuni ne mogu dati zbog mogućih promjena uvjetovanih kamatama na ušteđevinu. Trenutno je najniža propisana kamata 1.25%, koja može biti i viša, ako je to pravilnikom konkretne blagajne propisano.

Visina mirovine ovisi i o visini tzv. „Umwandlungssatz-a“ koji trenutno iznosi 6.8%. Primjerice, tko ove godine odlazi u mirovinu i ima Fr.100' 000.- ušteđevine u mirovinskoj blagajni, godišnja mirovina će mu iznositi Fr. 6'800.- mjesečno.

U petomu dijelu izvješća uglavnom se govori o godišnjim iznosima mirovina bračnih partnera i njihove djece u slučaju da osigurana osoba umre prije nego bude umirovljena. Ovdje također treba napomenuti da većina mirovinskih blagajna isplaćuje mirovine i nevjenčanim bračnim partnerima kao i drugim osobama ako ispunjavaju uvjete propisane pravilnikom konkretne mirovinske blagajne,

primjerice na osobu koje je osiguranik uzdržavao i s njom živio u istom kućanstvu najmanje dvije godine prije svoje smrti. No ovdje nije riječ o automatizmu. A to, jasnije rečeno, znači da osiguranik mora ime te osobe navesti mirovinskoj blagajni prije svoje smrti.

U šestomu dijelu riječ je o godišnjemu iznosu invalidske mirovine u slučaju da osiguranik tijekom radnog procesa oboli kao i o tzv. vremenu čekanja „Wartefrist“, koje treba proteći do ostvarenja te mirovine, koji obično traje dvije godine.

Da bi netko stekao pravo na invalidsku mirovinu iz mirovinske blagajne, prethodno mora ostvariti pravo na mirovinu iz invalidskog osiguranja i priložiti rješenje o najmanje 40% invalidnosti.

U izvješću točno piše i koliki su godišnji doprinosi poslodavca i osiguranika za ušteđevinu, premiju rizika, troškove upravljanja kao i za tzv. siguronosni fond. Potrebno je uvijek provjeriti slažu li se iznosi navedeni na platnoj listi, koji se odbijaju za mirovinsku blagajnu s iznosima (uplatama) navedenim u godišnjem izvješću mirovinske blagajne. U izvješćima se redovito navode moguće dodatne kao i efektivne uplate u mirovinsku blagajnu, ako ih je bilo.

U nekih mirovinskih blagajni je također praksa da navedu novčani iznos koji osiguranik može podići u slučaju kupovine a stana ili kuće u kojima će stanovati.

Iz svega rečenoga je razvidno da godišnje izvješće mirovinske blagajne treba uvijek veoma pažljivo pročitati i provjeriti točnost navedenih podataka, posebice onih koji se odnose na bruto zaradu i postotak zaposlenosti aktualnoga poslodavca.

Valentina Matolić / studeni 2022